

RIIGIKANTSELEI

RIIGIKANTSELEI AASTARAAMAT

2011

Tallinn 2012

● EESSÕNA

2011. aastal toimusid Riigikogu korralised valimised ja Riigikantselei jaoks tähendas see taas üle pika aja uue Vabariigi Valitsuse ametisseastumise korraldamist. Ametist lahkunud valitsus oli esimene, kes püsis ametis kogu Riigikogu 4-aastase ametiaja ning peaministrina jätkas juba kolmandat korda Andrus Ansip.

Aasta esimene pool kulus peamiselt valitsuse vahetuse korraldamisele, sisaldades nii lahkunud valitsuse tööst kokkuvõtte tegemist kui ka uue valitsuse tegevusprogrammi koostamist. Väärib märkimist, et esimest korda moodustati valitsus 1992. aasta põhiseaduse alusel vaid kolme päevaga, neljandal päeval toimus juba valitsuse esimene istung.

Olulisemaid sündmusi 2011. aastal oli ka OECD analüüs Eesti valitsemiskorraldusest. Märtsis esitletud uurimisraport tõi välja Eesti valitsemiskorralduse killustatuse ja soovitas liikuda ühtse riigivalitsemise poole. Ministeriumide kantserite koostöö tulemusena valmis septembris raporti rakendamise tegevuskava, mille valitsus heaks kiitis.

2011. aastal viidi lõpule Riigikantselei tegevusvaldkondade ja ülesannete korrastamine. Ministeriumidele anti üle viimased kõrvalülesanded, arhiivindus Haridus- ja Teadusministeriumile ning asjaajamise ja dokumendihalduse

arendamine Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile. Edaspidi keskendub Riigikantselei vaid oma peaesmärgi, Vabariigi Valitsuse ja peaministri toetamisele ning sellega algab järgmine etapp Riigikantselei arengus.

Soovin tänada kõiki oma kolleege Riigikantseleis eduka aasta eest ning loodan sama hea töö jätkumist ka edaspidiseks.

Heiki Loot
riigisekretär

RIIGIKANTSELEI STRATEEGILISED EESMÄRGID

Riigikantselei peaesmärk

Riigikantselei strateegiline peaesmärk on toetada Vabariigi Valitsust ja peaministrit valitsuse eesmärkide saavutamisel ning valitsemise kvaliteedi parandamisel.

Valitsuse eesmärkide saavutamise edukuse hindamisel vaatab Riigikantselei, kuivõrd on saavutatud Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammis või valdkondlikes arengukavades sätestatud valitsuse eesmärgid.

Valitsemise kvaliteedi hindamisel lähtub Riigikantselei Maailmapanga valitsemise kvaliteedi kuuest indikaatorist (*World Governance Indicators*), vaadates indikaatorite protsentilide keskmist ning Eesti keskmist kohta Euroopa Liidu liikmesriikide hulgas.

Eesmärk	Tulemusnäitaja	2010. a algtase	2011. a eesmärk	Tulemus
Valitsuse eesmärkide saavutamise edukus	Ülejäägiga eelarve	0,1%	-0,4%	Ülejäägiga*
	Positiivne iive 2011. aastaks	+35	Vähemalt 0	Negatiivne*
	Tootlikkuse lähenemine EL keskmisele	65% (2009)	Kasvab	69,3% (2010)
	Tööhõive suurenemine 20–64-aastaste eagrupid	66,4%	Kasvab	Kasvab*
	Põhiharidusega või madalama haridustasemega mitteõppivate noorte osakaalu vähenemine 18–24-aastaste vanusegrupid	11,7%	Väheneb	Jääb samale tasemele*
	Tervena elatud eluaastate suurenemine meestel	54,8 (2009)	Kasvab	54,1 (2010)
	Tervena elatud eluaastate suurenemine naistel	59 (2009)	Kasvab	58,1 (2010)
	Kasvuhoonegaaside heitkoguste hoidmine 2010. aasta tasemel	20 miljonit tonni CO ₂ ekvivalenti	Hoida taset	20,49 (2010. aastal)
Valitsemise kvaliteet**	Valitsemise kvaliteet	82,31	Kasvab	82,18
	Eesti koht EL riikide võrdluses	14.	12.	14.

* Prognosis (ametlikud statistilised andmed avaldatakse hiljem)

** Allikas: http://info.worldbank.org/governance/wgi/sc_country.asp

Valdkondlikud eesmärgid

Eesmärk	Tulemusnäitaja	2010. a algtase	2011. a eesmärk	Tulemus
Parandada Vabariigi Valitsuse töö planeerimist	Valitsuse töö efektiivsus	34,05 punkti ja 4. koht	Punkti summa ja koht jäävad vähemalt samaks	36,15 punkti ja 4. koht
Tösta valitsuse otsuste ettevalmistamise kvaliteeti	Ministeeriumide rahulolu valitsuse otsustusprotsessi korraldusega	3,93 palli	Vähemalt 3,8 palli	Möödetakse üle aasta
Tagada Vabariigi Valitsuse poliitika, otsuste ja tegevuste läbipaistvus, arusaadavus ja info kättesaadavus	Meedia rahulolu valitsuskommunikatsiooniga	6,96	Hoida taset	Möödetakse üle aasta
	Eesti elanike rahulolu riigi-identiteediga	70%	Vähemalt 74%	Möödetakse üle aasta
	Eesti elanike toetus Euroopa Liidule	77%	Vähemalt 67%	73%
Parandada valitsuse EL poliitika terviklikkust ja suutlikkust	Eesti kuvand ja mõju Euroopa Liidus	Algtase määramata	Algtase määramata	Algtase määramata
	Eesti elanike hinnang Eesti Euroopa Liidu poliitika edukusele	Algtase määramata	Seatakse pärast algtaseme määramist	63% hindab edukaks
Tagada kompetensed ja pühendunud avaliku teenistuse tippjuhid	Avaliku teenistuse tippjuhtide kompetentsus	Algtase määramata	Seatakse pärast algtaseme määramist	3,5
	Avaliku teenistuse tippjuhtide pühendumus	Algtase määramata	Seatakse pärast algtaseme määramist	78
Tagada arhivaalide kogumine ja säilimine ning neile juurdepääs	Nende valitsusasutuste arv, kelle elektroonilised dokumendihaldussüsteemid on liidestatud Rahvusarhiivi digitaal-arhivaalide vastuvõtu infosüsteemiga, kasutades Rahvusarhiivi loodud universaalset arhiveerimismoodulit	Riigikantselei	Riigikantselei ja vähemalt kaks ministeeriumi	Riigikantselei ning Haridus- ja Teadusministeerium
	Nõuetekohastes hoidlates säilitatavate arhivaalide osakaal Rahvusarhiivis	54% (2009. a 53,6%; 2010. a 53,8%)	Kasvab	54,02%
	Arhivaalide kättesaadavus veebis	5,1 miljonit kujutist	6 miljonit kujutist	6,5 miljonit kujutist

● VALITSUSE JA PEAMINISTRI TOETAMINE

Valitsus kolme päevaga, neljandal päeval esimene istung

Esmaspäeva, 4. aprilli õhtul XII Riigikogu esimesel istungil esitas peaminister Andrus Ansip avalduse 45. Vabariigi Valitsuse tagasiastumise kohta, millest ta informeeris ka president Toomas Hendrik Ilvest. Riigipea määras seepeale Andrus Ansipi peaministriks kandidaadiks.

5. aprilli hommikul pidas peaministriks kandidaat Ansip Riigikogus ettekande uue valitsuse moodustamise alustest ning Riigikogu andis talle volitused valitsuse moodustamiseks. Riigikogult valitsuse moodustamiseks volitused saanud Andrus Ansip tutvustas ministrikandidaate ka presidendile ning riigipea nimetas ametisse uue valitsuse.

Uue valitsuse liikmed andsid Riigikogu kolmandal istungil, 6. aprillil kell 14.16 ametivande ning sellega oli 46. Vabariigi Valitsus ametisse astunud.

Varem ei ole suudetud valitsust moodustada nii kiiresti. Aastal 2007 läks valitsuse moodustamiseks 4 päeva, 2003. aastal 11 päeva, 1999. aastal 8 päeva ja aastal 1995 lausa 28 päeva.

Valitsuse esimene istung toimus 7. aprillil.

Peaminister kinnitab kõik valitsuse otsused haamrilöögiga. Haamri saab iga valitsusjuht pärast ametiaja lõppu endale mälestuseks. 6. aprillil 2011 Stenbocki maja Riigivanemate saalis

46. Vabariigi Valitsus pärast ametivande andmist Riigikogus, 6. aprillil 2011

Riigikantselei eestvedamisel koostati valitsuse uus tegevusprogramm

„Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2011–2015“ on koostatud „Erakonna Isamaa ja Res Publica Liidu ning Eesti Reformierakonna valitsusliidu programmi“ elluviimiseks.

Uue valitsuse tegevusprogrammi koostamisega alustati ligikaudu aasta varem, kui strateegiabüroo käivitas laiapõhjalise arutelu eri poliitikavaldkondades vajalike muudatuste üle. Ligi aasta kestnud arutelud vormusid valitsuse poliitikate arendamise peamiste väljakutsete raportiks, mida tutvustati enne koalitsiooniläbirääkimiste algust valitsuskabinetile. Paljud raportis ära toodud ettepanekud võeti arvesse valitsusliidu programmi koostamisel.

Valitsuse tegevusprogrammi koostamine algas märtsi lõpus, kohe pärast valitsusliidu programmi valmimist. Märtsis ja

aprillis toimusid Riigikantselei koostatud tegevusprogrammi eelnõu põhjal asekanterite arutelud, mis korraldati tegevusprogrammi poliitikavaldkondade kaupa (kokku 18).

Valitsuse tegevusprogramm kinnitati 28. aprillil 2011. Programmi elluviimiseks on ette nähtud konkreetsed tegevused ja tähtajad. Valitsusliidu programmis seatud eesmärkide saavutamise analüüsimiseks on tegevusprogrammis toodud välja ka valdkondlike eesmärkide saavutamise näitajad, mis on kooskõlas Eesti konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ eesmärkide ning riigieelarve strateegia 2012–2015 valdkondlike eesmärkidega.

Tegevusprogrammi uuendatakse iga aasta ja selle elluviimise seisu jälgib Riigikantselei.

Vabariigi Valitsus kiitis heaks konkurentsivõime kava „Eesti 2020“

Kõik Euroopa Liidu riigid koostasid 2011. aasta kevadel kavad, mis on järgnevatel aastatel olulisemad struktuurireformid „Euroopa 2020“ eesmärkide saavutamiseks. Riigikantselei juhtimisel koostati ligi poolteist aastat kestnud analüüside ja arutelude tulemusel Eesti konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ ja selle elluviimise tegevuskava.

Eesti jaoks avanes ühtlasi hea võimalus ühtlustada omavahel mitu horisontaalset strateegilist plaani: riigi eelarvestrateegia 2012–2015, stabiilsusprogramm 2011, valitsuse tegevusprogramm 2011–2015 ning ka „Eesti 2020“. Kõik dokumendid valmisid tihedas ministriumidevahelises koostöös ja kiideti valitsuses heaks 28. aprillil 2011.

„Eesti 2020“ seab kooskõlas EL riikide poolt kokku lepitud „Euroopa 2020“ strateegia eesmärkide ja Eesti väljakutsetega eesmärgid 2015. ja 2020. aastaks ning kirjeldab peamisi poliitikasuundi ja konkreetseid meetmeid neljas valdkonnas:

- Haritud rahvas ja sidus ühiskond, kus käsitletakse

hariduse kvaliteeti ja kättesaadavust ning tööjõu pakku-

- Konkurentsivõimeline ettevõtluskeskkond, mis hõlmab ettevõtete pikaajalise konkurentsivõime kasvu soodustava poliitika, loomemajanduse, teadus- ja arendustegevuse rahvusvahelise konkurentsivõime ning ettevõtlust toetava taristu arendamise teemasid;
- Keskkonnasõbralik majandus ja energeetika, eelkõige energiasäästu ja ressursisäästuga seotult;
- Jätkusuutlik ja kohanduv riik, mis hõlmab riigirahanduse jätkusuutlikkuse, võime reageerida muutuvatele oludele ja tasakaalustamatustele, majanduse arengut toetava maksupoliitika ja valitsemissektori ajakohastamise küsimused.

Peale selle on ära toodud 9 konkreetset kohustust, mille Eesti võtab 2011. aasta märtsi Euroopa Ülemkogul kokku lepitud pakti raames, mis on suunatud majanduse konkurentsivõime ja tööhoive suurendamisele, riigi rahanduse jätkusuutlikkuse tugevdamisele ja finantsstabiilsuse tagamisele.

Kavas sisalduvaid eesmärke ja 2020. aasta sihttasemeid arutati korduvalt partnerorganisatsioonide ja ekspertidega ning need on kooskõlas valitsusliidu programmis seatud eesmärkidega. Koostatud plaanide kvaliteeti näitavad ka Euroopa Liidu majanduskoordinatsiooni protsessis Euroopa Komisjoni ettepanekul tehtud ja suvisel EL valitsusjuhtide tippkohtumisel kinnitatud riigispetsiifilised soovitusel. Eestile antud soovitusi oli neli (vähem anti vaid Rootsile)

ja need puudutavad valdkondi, kus muutused on juba kavas ning eeldavad planeerituga jätkamist.

Kõigi „Eesti 2020“ meetmete rakendamise seisu koos uuendatud statistiliste andmetega eesmärkide kohta vaatab valitsus üle 2012. aasta kevadel. Siis määratakse kindlaks ka uued üheaastased kohustused ning tehakse vajalikud täiendused.

Valitsus kinnitas Eesti Euroopa Liidu poliitika 2011–2015

2011. aastal oli Eesti Euroopa Liidu suunalises tegevuses edukas, hoolimata mitmes EL liikmesriigis süvenenud võlakriisist, mis aasta jooksul kandus üle usalduskriisiks kogu euroala suhtes.

Jättes kõrvale kriisi algpõhjusest mainitud ülejõelaamise ning puudujäägid riikide konkurentsivõimelisuses, on üheks usaldamatuse tekkimise põhjuseks kindlasti ka turgude suutmatuse mõista EL poliitilist toimimist. Ootused on 2012. aastal tõenäoliselt jätkuvalt suuremad kui 17 euroala või 27 EL liikmesriigi võimalused nendele vastata.

Samas alustati 2011. aastal euroala toimimises oluliste muudatustega, mis peaks tulevikus selliseid kriise vältima: euroala liikmesriikide riigieelarvete eelseire, eelhoiatuse mehhanismid, mis juhivad ohtudele tähelepanu enne, kui need kätte jõuavad, karmimad ja automaatsemad sanktsioonid ning uus fiskaalpeping, mis hõlmab pea kõiki EL liikmesriike. Oluline on siinkohal märkida, et mitte ükski võetud meetmetest ei muuda põhimõtteliselt EL olemust.

Eesti enda sisemises EL suunalise töö planeerimises oli olulisemaks töötähiseks 2011. aastal kindlasti Eesti Euroopa Liidu poliitika 2011–2015 vastuvõtmine. Uus poliitikaraamistik määrab ära Eesti peamised eesmärgid ja tegevused EL-is järgmise nelja aasta jooksul.

Äramärkimist väärib nii dokumendi varasemast tugevam seostamine valitsuse tegevusprogrammiga (sh ka elluviimise seire) kui ka poliitikadokumendi kujundamise käigus korraldatud ulatuslik avalikkusega konsulteerimine.

Edasiliikumine toimus ka siseturu arendamisel. Digitaalse ühtse turu loomine on jõudnud rakendamise faasi. Loode-tavasti juba käesoleva Riigikogu koosseisu ametiaja lõpuks jõustub uus e-allkirja direktiiv, mis muudab ülepiirilise digitaalse isikutuvastamise reaalsuseks.

Samas on siseturu valdkonnas veel palju teha, nagu viitab ka peaministri 2011. aasta oktoobris oma kolleegidele saadetud kiri: eelkõige tuleb vähendada Euroopa õiguslikku killustatust, st olukorda, kus turuvabadust tagavaid ühtseid EL õigusakte ei ole või liikmesriigid võtavad need üle erinevas mahus, viisil ja ajal.

Teiseks on vaja siseturгу laiendada ja suurendada piiriüleste teenuste osutamise vabadust, sh eriti valdkondades, mille avamine vabale konkurentsile võiks tuua uut kasvu.

Samuti oli 2011. aastal valitsuse tähelepanu keskmes ka Eesti füüsiline lõimimine siseturuga – infovoogu ja energiavoolu kindlustav taristu. Valitsuse kiire tegutsemine 2011. aastal, seda nii riigisiselt kui ka koostöös Läti ja Leeduga, on taganud Rail Balticu kiire arendamise. Otsustatud on riikidevahelise ühisfirma loomine 2012. aastal ning trassi ruumilise planeerimisega alustamine.

2012. aastal on Eesti EL poliitika keskmes euroala tugevdamine ja uue eelarveperspektiivi läbirääkimised. 2011. aastal tõhustunud riigisisene EL asjade koordineerimissüsteem – ühtse keske koordineerimiskeskuse tekkimine Riigikantseleis – loob hea aluse selleks, et Eesti suudab nendel teemadel edukalt oma huve kaitstes Euroopat edasi viia.

Riigikantselei uuendas valitsuse reglementi

1. veebruaril 2011 jõustus uus „Vabariigi Valitsuse reglement“, mille eelnõu töötas välja Riigikantselei.

Võrreldes senisega on uus reglement suunatud eeskätt valitsuse liikmetele ja valitsuse otsustusprotsessis osalevatele ametnikele, on kooskõlas väljakujunenud hea praktikaga ning rohkem paindlik. Rahvusvaheline ekspert Michal Ben-Gera, kes on analüüsinud paljude riikide valitsuskantseleide tööd, peab koostatud reglementi musternäidiseks.

Uus reglement ei toonud kaasa olulisi põhimõttelisi muuda-

tusi valitsuse töökorralduses, kuid oma ülesehituselt on see senisest ülevaatlikum ja paremini loetav.

Senisest selgemini on sätestatud koostöö ja kaasamise ning valitsuskommunikatsiooni olulisemad põhimõtted. Uudsenä on reglemendis sätestatud ministeeriumidevaheliste eriarvamuste lahendamise astmeline kord, loodud alus valitsuse määruste andmiseks elektroonilises vormis ning nähtud ette juhiste andmine reglemendi rakendamiseks.

46. Vabariigi Valitsuse esimene istung 7. aprillil 2011

Uue valitsuse ametisse astumise päeval võeti kasutusele eelnõude infosüsteem

Vabariigi Valitsuse ametisse astumise päeval, 6. aprillil 2011 võeti kasutusele eelnõude infosüsteem (EIS).

EIS lihtsustab eelnõude ja Euroopa Liidu otsustusprotsessiga seonduvate dokumentide menetlemist ning laiendab avalikkuse võimalusi otsuse kujundamises osaleda.

EISis on kättesaadavad riigisiseste õigusaktide eelnõud ja muud dokumendid, mille valitsusasutused on esitanud avalikuks konsulteerimiseks, kooskõlastamiseks või Vabariigi Valitsusele. Samuti on EISis kättesaadavad Euroopa Liidu õigusaktide eelnõud ja muud Euroopa Liidu otsustusprotsessiga seotud dokumendid.

EISis saab nende dokumentidega tutvuda ning nende kohta arvamust avaldada.

Seni kasutati riigisiseste õigusaktide ja Euroopa Liidu dokumentide menetlemiseks mitut infosüsteemi: e-õigus ministeriumides ettevalmistatud õigustloovate aktide eelnõude kooskõlastamiseks; e-esitamise portaal Vabariigi Valitsuse istungile materjalide esitamiseks ja Euroopa Liidu dokumentide infosüsteem Euroopa Liidu Nõukogu ning Euroopa Komisjoni otsustusprotsessiga seonduvate dokumentide riigisiseseks menetlemiseks. Need infosüsteemid suleti ning pooleliolevad menetlused jätkusid EISis.

Valitsus kinnitas kaasamise hea tava

Valitsus kinnitas 29. detsembri 2011 istungil Riigikantseleis ettevalmistatud „Kaasamise hea tava“.

Kaasamise hea tava eesmärk on anda selgemad juhised kaasamise planeerimise ja korraldamise kohta ning ühtlustada valitsusasutuste kaasamispraktika kvaliteeti. Kaasamise laiem eesmärk on suurendada otsuste tegemise läbipaistvust ja valitsussektori usaldusväärsust suhetes huvirühmade ja laiema avalikkusega.

Kaasamine tähendab otsuste tegemisel huvirühmade informeerimist, nendega konsulteerimist, nende arvamuste ärakuulamist, neile tagasiside andmist jm. Dokumentis on sõnastatud juhised huvirühmade vastavaks teavitamiseks ja avaliku konsulteerimise korraldamiseks. Viimase puhul peab ministerium kaasama huvirühmi otsuse ettevalmistamisse, esitama neile eelnõu arvamuse avaldamiseks ning andma tagasisidet kogutud arvamuste arvestamise kohta.

Kaasamise hea tava rakendatakse poliitikaalgatuste ettevalmistamise käigus, milleks võivad olla nii Riigikogu, valitsuse kui ka ministri õigusakti eelnõu, samuti arengukava, aga ka muud liiki poliitikaalgatused, milles valitsusväliste osalistega konsulteerimine on tähtis sõltumata sellest, kas otsus tehakse õigusliku tähendusega vormis või mitte.

Kaasamise hea tava väljatöötamise aluseks on valitsuse reglement ja valitsuse tegevusprogramm. Arvesse on võetud Riigikogu kinnitatud õiguspoliitika arengusuundades aastani 2018 sätestatud nõuet kaasata huvirühmad seaduseelnõude väljatöötamise protsessis.

Kord aastas, 2012. aastal erandkorras kord poolaastas, esitab Riigikantselei valitsusele ülevaate kaasamise hea tava rakendamisest.

OECD esitles Eesti valitsemiskorralduse analüüsi

OECD 18. märtsil esitletud raport on viimaste aastate põhjalikem ja mahukaim Eesti riigivalitsemise kohta koostatud analüüs, milles hinnatakse Eesti riigivalitsemise toimivust tervikuna. Analüüsitakse nii riigi keskvalitsuse toimivust kui ka kohaliku omavalitsuse tasandil avalike teenuste osutamise kvaliteedi tõstmiseks vajalikke tegevusi, organisatsioonilist korraldust ja võimalikke muutusi.

OECD raporti „Ühtsena riigivalitsemise suunas“ esitus 18. märtsil 2011. Esiplaanil projekti Eesti-poolne koordinaator Annika Uudelepp

Riigikantselei algatas koostöös Rahandusministeeriumi ja Siseministeeriumiga analüüsi tellimise OECD-lt ligikaudu aasta varem. OECD analüüsimeeskonna sisuline professionaalsus, objektiivsus ja rahvusvaheliselt tunnustatud asjatundlikkus olid kõnealuse töö tellimisel OECDga koostöö algatamise peamised kaalutlused.

OECD tööd raportiga toetas eri ministeeriumide asekantsleritest koosnev juhtrühm ja ekspertidest, ühiskondlikest partneritest ja ministeeriumide ametnikest koosnev konsultatsioonigrupp. OECD tegi analüüsi käigus Eestis ca 140 intervjuud. Raporti esialgseid tulemusi arutati 2010. aasta oktoobris toimunud Eesti avaliku sektori tippjuhtide

konverentsil, samuti esitasid teised OECD liikmesriigid selle kohta kommentaare 2010. aasta novembris toimunud OECD Public Governance Committee kohtumisel.

Raporti põhjal tuleb Eestil liikuda ühtsema riigivalitsemise suunas. Selleks tuleb muuta keskvalitsuse tööd ja selle ümberkorraldamist paindlikumaks, parandada koostööd eri asutuste vahel, keskenduda senisest enam valitsuse eesmärkide ühisele elluviimisele ning leida võimalusi nii riigi kui ka omavalitsuste pakutavate avalike teenuste kvaliteedi tõstmiseks ning teenuste kvaliteedi ühtlustamiseks omavalitsustes.

Raporti soovitude kohaselt on Eestil vaja pöörata rohkem tähelepanu nende teemadega tegelemisele, mis puudutavad mitme ministeeriumi vastutusala, ning horisontaalse koordineerimise arendamisele. Samuti on vaja luua võimalused avaliku teenistuse ühtsemaks toimimiseks, milleks tuleb suurendada valitsusadministratsiooni paindlikkust prioriteetsete teemadega tegelemisel, ametkondade ümberkorraldamisel ja ressurside juhtimisel. Samuti soovib raport otsuste ettevalmistamisel senisest rohkem tähelepanu pöörata mõjude analüüsile.

Peale selle rõhutatakse raportis, et avalikke teenuseid on vaja pakkuda terviklikumalt, et nende kättesaadavust üle riigi parandada. Suurendada tuleb riigipoolse töö efektiivsust regionaalsetel tasemel, vaadates üle maakondade ülesandeid ja integreerides halduspiirkondi. Omavalitsuste pakutavate teenuste tulemuslikkuse suurendamiseks ja kvaliteedi parandamiseks soovatakse raportis senisest

enam soodustada omavalitsuste vabatahtlikku koostööd ning pöörata rohkem tähelepanu terviklike regionaalprogrammide väljatöötamisele.

Pärast raporti avaldamist arutasid ministeeriumide kantslerid Riigikantselei juhtimisel läbi olulisimad vajalikud muudatused Eesti valitsemiskorralduses ja leppisid kokku 14 tegevusprioriteedis. Mitmed raporti soovitud toetaks valitsuse reformiplaan, mistõttu algas teatud valdkondades vahetult pärast raporti avaldamist kohe ka soovitud elluviimine.

Oktoobris sai valitsuskabineti heakskiidu raporti elluviimise tegevuskava, mille eesmärk on koondada raporti põhjal nii juba teostatavad kui ka planeeritavad riigivalitsemise reformiplaanid ühte dokumenti, leppida kokku muudatuste eest vastutajad ja nende toimimise tähtsajad ning luua ministeeriumidele raamistik reformide elluviimiseks, uute algatuste läbiarutamiseks ja seireks.

Tegevuskava keskendub ennekõike kolmele laiemale teemale: keskvalitsuse paindlikkuse suurendamisele (valitsuse töökorralduse paindlikkus, avaliku teenistuse arendamine, tugiteenuste tsentraliseerimine), valitsuse strateegiliste eesmärkide selgemale kindlaksmääramisele ja tõhusamale elluviimisele ning avalike teenuste efektiivsemale pakumisele (EL struktuurivahendite jaotamise põhimõtted, riigi teenuste parem koordineerimine, omavalitsuste koostöö toetamine). Riigisekretär esitab kord poolaastas valitsuskabinetile ülevaate kavas sisalduvate reformide elluviimise seisust.

OECD raport „Ühtsema riigivalitsemise poole“

Tegevust alustas valitsuskommunikatsiooni koordineerimisnõukogu

Aprillis tööd alustanud valitsusega koos alustas oma tegevust ka riigisekretäri ellu kutsutud valitsuskommunikatsiooni koordineerimisnõukogu (VKKK), mis koondab endas kõigi ministeeriumide ning Õiguskantsleri Kantslei ja Riigikontrolli kommunikatsioonijuhte.

Valitsuse reglemendiga on pandud ministeeriumidele kohustus oma haldusala olulistest kommunikatsiooni vajavatest teemadest informeerida ka valitsuse kommunikatsioonibürood. Peale selle on reglemendi järgi valitsuse kommunikatsioonibürool õigus anda ministeeriumile kommunikatsioonialaseid suuniseid.

Koordineerimisnõukogu on koht, kus saab kõigi ministeeriumide osavõtul arutada läbi olulisemad kommunikatsioonistrateegiad ja meediaplaanid ning need üheskoos heaks kiita.

Uue valitsuse ametisseastumise ajaks uuendati valitsuse pressikonverentside ruumi.

Ruumi kujundamisel lähtuti eelkõige ajakirjanike vajadustest: operaatoritele ehitati poodium, ruumis on läbi mõeldud telepildile vajalik valgustus ja Stenbocki maja piktogrammiga intervjuusirm.

Ruumi kujundas tuntud televisioonisaadete stuudiokunstnik Tiina Alver ning Riigikantseleid nõustasid nimekas valgustuskunstnik Jüri Hindremäe ja operaator Pelle Vellevoog.

Koos pressiruumiga muutusid oluliselt kvaliteetsemaks ka videoülekanDED valitsuse pressikonverentsidest. Pärast konverentsi toodab valitsuse kommunikatsioonibüroo olulisematest valitsuse sõnumitest videolugusid, mis pannakse üles valitsuse veebi ning YouTube'i kanalisse.

Valitsuse pressikonverentside ruum Stenbocki majas

Valitsus ja Riigikantselei said uue kasutajasõbraliku veebilehe

Valitsust ja Riigikantseleid puudutava info kättesaadavuse parandamiseks uuendati kodulehekülge, ühendades kokku kolm varem eraldi seisnud veebilehte.

Valitsus.ee loomisel on peetud silmas, et avaldatav info oleks lihtsalt leitav ja kasutatav. Uuendatud veebilehel järgitakse universaalseid ligipääsetavuse ja kasutatavuse põhimõtteid, et tagada eri vajaduste ning võimalustega inimestele paremat ligipääsu veebilehe sisule.

Aadressile valitsus.ee on koondatud valitsuse vana veebilehe, Riigikantselei vana veebilehe (riigikantselei.ee) ja valitsuse kommunikatsioonibüroo brüüfinguruumi (valitsus.ee/brf) sisu.

Ametisse astunud valitsus näeb oma tegevusprogrammis ette kõigi ministriumide veebilehede ülesehituse ühtlustamise, et valitsusasutuste nägu internetis muutuks ühtseks ning et vajalikku infot oleks kõigi ministriumide kohta kergem leida. Valitsuse kommunikatsioonibüroo eestvedamisel algasid ettevalmistused valitsusportaali loomiseks, et muuta valitsuskommunikatsioon internetis senisest oluliselt selgemaks.

Eesmärk on saavutada 2014. aastaks olukord, kus ministriumide veebilehed on ühte nägu ja sama struktuuriga ning veebid vastaksid kõigile tänapäeva nõuetele.

Ministriumide veebide ühtlustamise töttu kuulutati välja valitsusasutuste ühtse logotüübi ideekonkurss. Logo peab sisaldama nõuetekohast väikest riigivappi.

Valitsuskommunikatsiooni konverents võttis aasta kokku

Peale juba traditsiooniks saanud kord aastas toimuva viiepäevase valitsuskommunikatsiooni akadeemia alustas valitsuse kommunikatsioonibüroo 2011. aastal ka sissealadmiskoolituste korraldamisega. Ühepäevane koolitus annab kiire ülevaate kõigest sellest, mida ühel algajal valitsuskommunikatsiooni töötajal on vaja tööle asudes teada: sissejuhatus valitsuskommunikatsiooni, istungi kommunikatsioon, riigieelarve kommunikatsioon, kriisikommunikatsioon, julgeolekualased teemad, koostöö prokuratuuriga jne.

Aasta lõpus korraldas valitsuse kommunikatsioonibüroo esmakordselt kahepäevase valitsuskommunikatsiooni

aastakonverentsi, kus võeti koos valitsusasutuste kommunikatsioonispetsialistide ning ajakirjanikega kokku 2011. aasta kommunikatsioonisündmused: Liibanonis röövitud eestlased, euro usaldusväärse säilitamine, venekeelsete gümnaasiumide osaline üleminek eestikeelsele õppele, Haapsalu lastekodu tulekahju, tulistamine Kaitseministriumis, Norra massimõrv jt.

Osalejate tagasiside põhjal on sellise ürituse korraldamine vajalik ning ajakirjanike ja valitsuskommunikatsiooni töötajate paremaks teineteisemõistmiseks ja tõhusamaks koostööks väga kasulik. Konverentsil osales kahe päeva jooksul kokku ca 100 inimest.

Eesti avaliku teenistuse tippjuhtide pühendumus on Euroopa kõrgemaid

Tippjuhtide huvi Riigikantselei tippjuhtide kompetentsikeskuse tegemiste vastu ja osalus neis kasvas 2011. aastal märgatavalt: esmakordselt osales kompetentside hindamises tippjuhte peaaegu kõikidest ministeeriumidest ning eri arendustegevustes kaasa löönud tippjuhtide osakaal ulatus 83 protsendini kogu sihtrühmast. Tunduvalt kasvas individuaalsetes arendustegevustes osalevate tippjuhtide arv.

Vaatamata sellele, et arendusaasta pakkus mitmeid tegevusi ja programme, jääb ta meelde märksõnaga „Ühtsena valitsemise poole“. Aasta alguses valminud OECD raportiga sama nime kandsid ning selle järeldustele ja soovitudele

keskendusid nii esimesel poolaastal korraldatud kantslerite arenguprogramm kui ka oktoobris toimunud teine Eesti avaliku teenistuse tippjuhtide konverents.

Esimest korda korraldati Eesti avaliku teenistuse tippjuhtide pühendumuse ja asjatundlikkuse uuringud, mille tulemused lubavad uhkust tunda. Meie tippjuhid kuuluvad oma pühendumuse taseme poolest Lääne-Euroopa 33 protsendi kõige pühendunumate tippjuhtide hulka.

Sügisel said valmis ja võeti kasutusele õigus- ja finantsalased valikuülesanded tippjuhiks kandideerija kompetentside hindamiseks.

20.-21. oktoobril 2011 toimus Eesti avaliku teenistuse tippjuhtide konverents „Ühtsena valitsemise poole“

○ DOKUMENDIHALDUS JA ARHIIVINDUS

2011. aastal võeti vastu mitu dokumendihalduse ja arhiivinduse valdkonna jaoks olulist õigusakti, mis jõustusid 2012. aasta alguses.

Paberivaba asjaajamise laialdase leviku tõttu tuli korraldada digitaaldokumentide pikaajaline säilitamine. Uue arhiiviseadusega lühendati arhivaalide Rahvusarhiivile üleandmise tähtaega seniselt kahekümnele aastalt kümnele aastale ning asjaajamiskorra ühtsed alused kohustavad koostama digitaaldokumendid arhiivipüsivas vormingus.

Arhiiviseaduses sätestati ka Rahvusarhiivi üleminek 1. jaanuarist 2012 Riigikantselei haldusalast Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalasse. Muudatusega tagatakse Rahvusarhiivile tugevam side Haridus- ja Teadusministeeriumiga teadusuuringute ja publitseerimise valdkonnas.

Vabariigi Valitsus võttis vastu mitu arhiiviseaduse rakendusakti, millest olulisemad on uus arhiivieeskiri ja asjaajamiskorra ühtsete aluste muutmise määrus. Arhiivieeskirja kohaselt keskendub Rahvusarhiiv edaspidi arhiiviväärtusli-

Rahvusarhiivi pidulik üleandmine Haridus- ja Teadusministeeriumile 5. jaanuaril 2012

kele dokumentidele ehk arhivaalidele. Dokumendihalduse ja arhiivinduse vahelise seose säilimise ja arendustegevuste kooskõla tagamiseks sätestati asjaajamiskorra ühtsetes alustes dokumendihaldusnõukogu moodustamine.

Asjaajamiskorra ühtsetes alustes sätestati veel teinegi oluline muudatus: avaliku sektori asjaajamise ja elektroonilise dokumendihalduse arengu koordineerimine anti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalasse, et siduda see infoühiskonna teenuste arendamise koordineerimisega. Ühtne koordineerimine võimaldab menetlusprotsesse efektiivsemaks ja avalikke teenuseid seeläbi kliendikeskseks muuta.

Rahvusarhiiv jätkas digitaalarhiivi arendamist ja universaalse arhiveerimismooduli (UAM) juurutamist. 2011. aasta lõpuks oli peale Riigikantselei valmis digitaalarhiiv UAMi abil Rahvusarhiivi üle andma ka Haridus- ja Teadusministeerium. Liidestamise ettevalmistustööd olid tehtud veel viies ministeeriumis.

Arhiiviväärtuseta digitaaldokumentide pikaajalise säilitamise paremaks ja säästlikumaks korraldamiseks sai Rahvusarhiiv 2010. aastal ülesande pakkuda riigiasutustele säilitusteenust. 2011. aasta oktoobris kehtestas riigisekretär kulunormid säilitustegevusega seotud kulude katmiseks ja andis oma kirjaga juhised säilitusteenuse kasutamiseks.

Asutustevahelise elektroonilise dokumendivahetuse kasv jätkus ja 2011. aasta lõpuks oli DVKga ühinenud juba 550 asutust. Vahetatavate dokumendiliikide ühtlustamiseks on riigi infosüsteemi haldussüsteemis (RIHAs) loodud XML varamu, kus registreeritakse dokumendiliikide andmekirjeldustele lisaks ka standardsed metaandmemeendid ja -loendid ning andmevahetuse konteinerite kirjeldused.

● PROTOKOLL

---

*Balti peaministrite kohtumine Vihula mõisas
11. veebruaril 2011*

*Soome peaminister Jyrki Katainen 27. juunil
2011 Stenbocki maja õuel*

*Norra peaminister Jens Stoltenberg 12. oktoobril
2011 Stenbocki maja Riigivanemate saalis*

Türi vallas Kabala külas, riigivanem August Rei sünnikoha lähedal avati 22. märtsil, tema sünniaastapäeval näitus. Pildil riigisekretär Heiki Loot koos August Rei tütar Hilja ja tüträtütar Kristinaga

Riigikantselei koostöös Kõpu Vallavalitsusega avas 4. juunil 2011, Eesti lipu 127. sünnipäeval Kõpus lipuväljaku, mis on pühendatud Eesti rahvusliku ärkamisaja ja ühe lipu õnnistaja Villem Reimani 150. sünniaastapäevale

30. septembril esitleti Stenbocki maja Riigipitsati saalis Heinrich Marga 100. sünniaastapäevale pühendatud postmarki. Pildil Marga poeg Peeter Mark ja Eesti Posti juhatuse esimees Ahti Kallaste

PERSONAL

2011. aastal jõudis lõpule Riigikantselei põhiülesandega otseselt mitte seotud tegevusvaldkondade ministeeriumidele üleandmine. Edaspidi keskendub Riigikantselei üksnes Vabariigi Valitsuse ja peaministri tegevuse toetamise valdkonnale.

Pärast Rahvusrhiivi üleandmist Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalasse ei ole Riigikantselei haldusalas asutusi.

Kõrvalülesannetest loobumise ja tööprotsesside ümberkorraldamise tulemusena on Riigikantselei koosseis viimase kolme aasta jooksul vähenenud üle 44%. 2011. aastal vähenes töötajate arv 9 võrra ning 1. jaanuaril 2012 töötas Riigikantseleis 100 inimest.

Riigikantselei töötaja on keskmiselt 39,1 aastat vana, kõrgharidusega (84%) ja töötanud Riigikantseleis 6,8 aastat. Töötajatest 65% on naised ja 35% mehed.

2011. aastal valmistati ette ühtse Euroopa Liidu koordineerimiskeskuse moodustamine. Otsustati, et Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaat võtab 1. jaanuarist 2012 Välisministeeriumilt üle Euroopa Liidu Nõukogu alaliste

esindajate komitee juhiste andmise ja ettevalmistamise koordineerimise ülesande ka Coreper II pädevuses olevates küsimustes (v.a ühise välis- ja julgeolekupoliitika küsimused). Coreper I pädevusse kuuluvates küsimustes täitis Riigikantselei seda ülesannet juba 2008. aasta septembrist.

Tulenevalt aasta tagasi heaks kiidetud riigikaitse strateegiast on Riigikantselei ülesandeid täiendatud peaministri nõustamisega riigikaitse küsimustes ning riigi julgeoleku ja riigikaitse juhtimise koordineerimise ülesandega. Senise julgeoleku koordineerimise büroo (JKDB) uus nimetus on julgeoleku ja riigikaitse koordineerimiskeskus (JRKKB), mida juhib julgeoleku ja riigikaitse koordineerimiskeskuse direktor.

Riigikantselei tugiteenuste arendamiseks ja tugiüksuste töö paremaks koordineerimiseks moodustati septembris 2011 tugitegevuste juhi ametikoht.

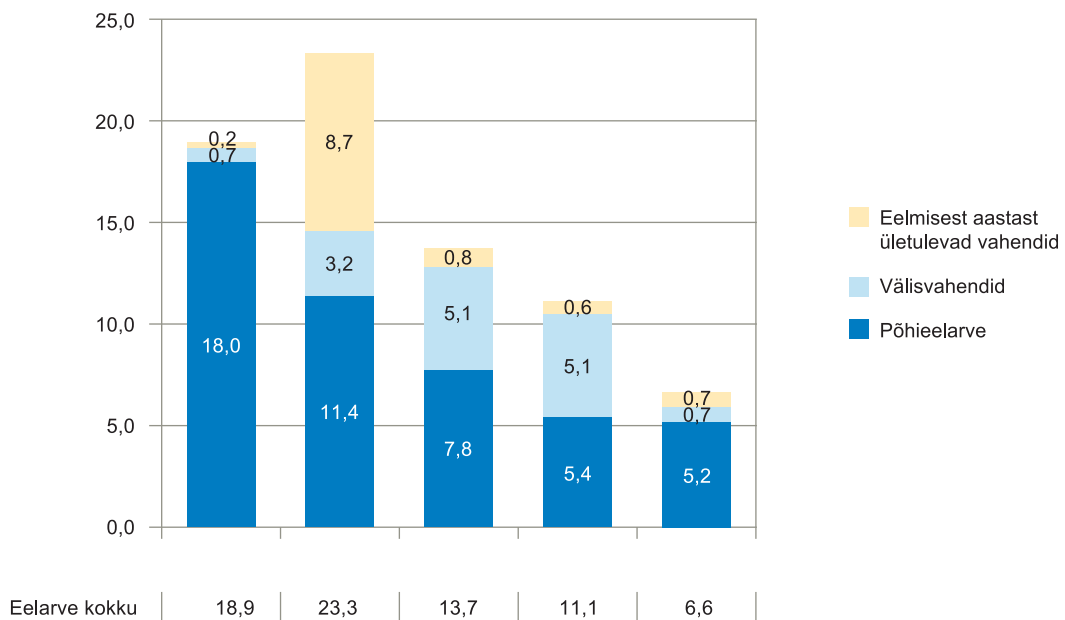

Riigikantselei kammerkoor punklaulupeol Rakveres 11. juunil 2011

RAHANDUS

Riigikantselei põhiülesandega otseselt mitte seotud tegevusvaldkondade ministriumidele üleandmisega on vähenenud ka Riigikantselei eelarve.

Riigikantselei eelarve 2007–2011 (mln eurot)

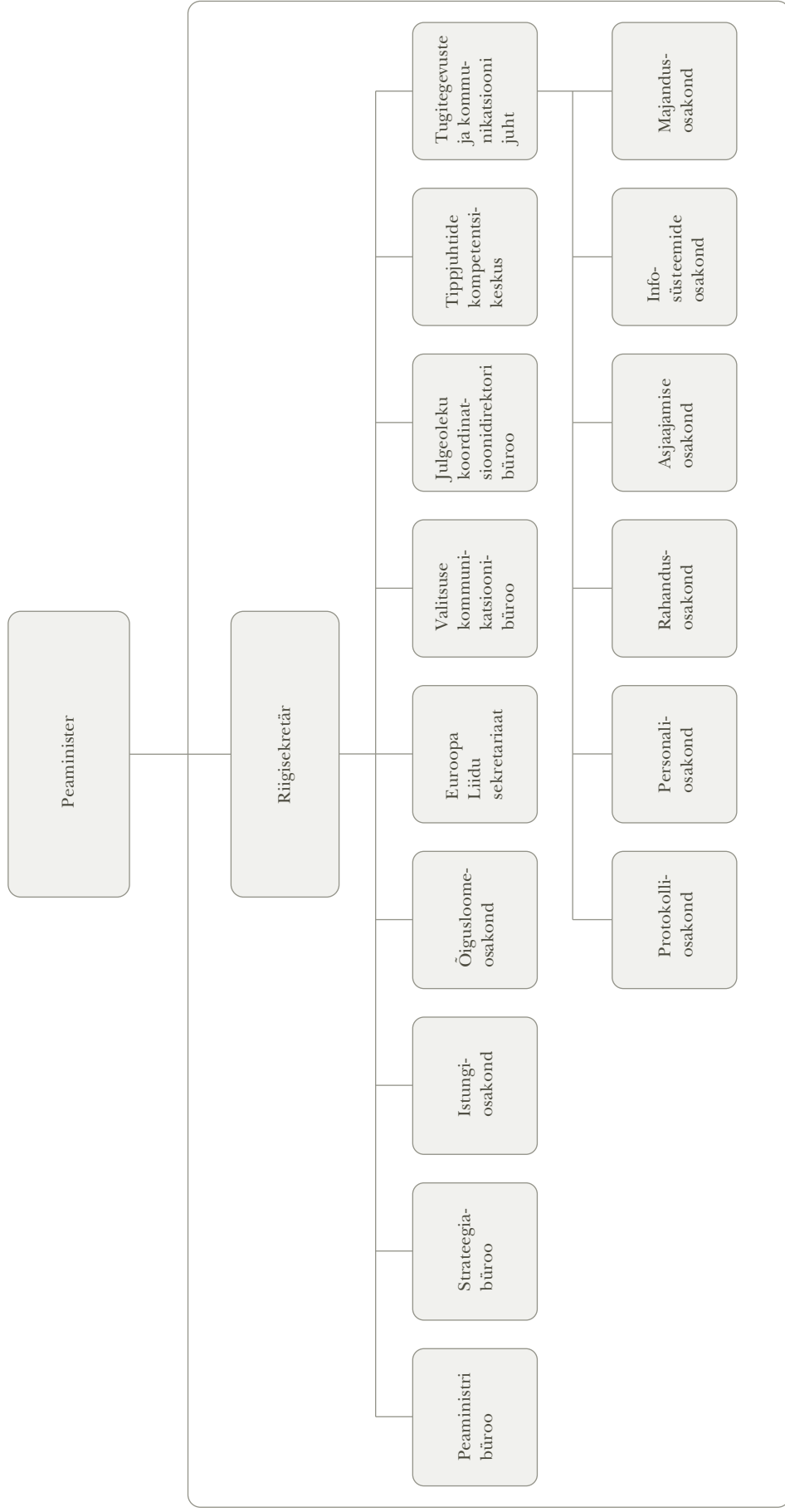

Võrreldes eelneva aastaga vähenesid kulud 4,5 mln eurot ehk 32,49%, mis on suuremalt jaolt seotud Riigi Teataja tegevusvaldkonna üleandmisega Justiitsministeeriumile ja

haldussuutlikkuse edendamise prioriteetse suuna vahendite üleandmisega Rahandusministeeriumile.

Riigikantsilei töötajad koos peaministriga Stenbocki maja hoovis 20. septembril 2011.

* Tulenevalt riigikaitse strateegiast on Riigikantsleil ülesandeid täiendatud peaministri nõustamisega riigikaitse küsimustes ning riigi julgeoleku ja riigikaitse juhtimise koordineerimise ülesandega. Senise julgeoleku koordineerimise büroo (JKDB) uus nimetus on 1. jaanuarist 2012 julgeoleku ja riigikaitse koordineerimise büroo (JRKB), mida juhib julgeoleku ja riigikaitse koordineerimise direktor.

